

DE

BOERE KOOPMAN.

KLUCHTSPEL.

Vertoond op de Amſterdamſche Schouwburg.

TE AMSTERDAM,
By de Erfgenamen van *Jacob Lescailje*, op den Middeldam, naaſt de Viſchmarkt. 1682.

VERTOONERS.

ANDRIES, *de Makelaar,* }
FLIP, *de Oostindischvaar,* } *Twee Gaaudieven.*
FOKEL, *een Boerin.*
EMMERENS, *haar Buurvrouw.*
KRELIS, *een Boer, Man van Fokel.*
HENDRIK, *een Snijer.*
JAN, *zijn Knecht.*
PRUTJE, *als een Aap.* }
HACHJE, *als een Papegaay.* } *Twee Gaaudiefjes.*
DUIFJE, *Meid van Emmerens.*
HANS, }
LAMBERT, } *Twee Arbeiders.*
SCHOUT.
PIETER, }
JAKOB, } *Dienders van de Schout.*

Het Tooneel is in de Straat, en voor 't Huis daar de Boer woont.

DE BOERE KOOPMAN.

EERSTE TOONEEL.

ANDRIES en FLIP.

ANDRIES.

El, Bolletje, is nou alles klaar, volgens ons affpreeken?

FLIP.

Sijme Boll, draag geen zorg: de jongens zijn al in't pak gesteeken.

ANDRIES.

Maar zel 't wat lijken?

FLIP.

Heel wel; selderment, het staat 'er zo fraay.
Prutje lijkt natuurlijk een Aap, en Hachje een Papegaay.
En ik hebze wel onderrecht watze doen moeten, alsse in de Boers huis koomen.

ANDRIES.

Dat 's goed. Zie daar is 't huis. Wilt gy het geen is voorgenomen
In 't werk stellen, ik zel ondertusschen by de Boer gaan,
En vullen hem de kap.

FLIP.

Ik laet het daar op staan.

binnen.

ANDRIES.

Vind ik hem nu slechts t'huis dan zel 't wel wezen.

II. TOONEEL.

FOKELTJE. ANDRIES *klopt*.

FOKELTJE.

WEl, kaerel, wat kloppen is dat?

ANDRIES.

Wilt niet vreezen,
Ik ben 't, Fokeltje, en ik kwam zien of je man t'huis was.

FOKELTJE.

Ben jy 't, Andries? hy is uit, maer hy zal wel ras
Weêrom wezen, hy is na de Snijer om eens te kijken
Of zijn klieren al edaen zinne. Want zeit hy 't zou niet lijken,
Dat hy met zijn boere pak zou komen op de beurs,
Onder zo veul Heeren en groote Singieurs.
Ja wel, Andries, ik mien dat jy hem wat wijs hebt gaen maeken,
Datje ons hier doet wonen: wy hadden op 't land goe zaeken,
Je zout ons daer elaten hebben.

ANDRIES.

Wel, Fokeltje, wat een praat?
Nou zelje een vrouw der vrouwen wezen, en houden een groote ſtaat,
En jou man zel hem nou als een koopman op gaan ſchikken.

FOKELTJE, *ſtil.*

'k Zegger koopman teugen; 'k meen jy zelt hem likken.

ANDRIES.

Zegje wat, Fokeltje?

FOKELTJE.

Neen, niet anders als dat ik wouw
Datje ons aen 't boeren elaten had.

ANDRIES.

O! wat benje ook een kluchtige vrouw,
Je bent geweldig haaſtig, wacht maar drie vier daagen,
Zo zelje 't geld met zakken vol inje huis zien draagen,
Datje man met negotiéren zel winnen, dat 's wis.
Laat het maar op mijn ſtaan, ik weet wat het is,

Een

Een koopman te zijn, ô! je hebt zulke ſchoone daagen.
Dan doeje in Wiſſel of Bodemery, dan gaje na tijding op de Nieuwebrug vraagen.
Wat Schepen datter binnen zijn, of wat Convoi
Datter in Texel zeilreed leid. Ja wel! het is zo mooi
Voor koopman te ſpeulen...... Maar, 'k zou mijn tijd wel verpraten,
En ik moet noch om een boodſchap gaan, ik ſal 't hier by laaten,
Fokeltje, ik bid, alsje man t'huis komt, datje hem zegt,
Dat ik hier ſtraks zel weer wezen, om hem te recht
Te helpen, hy kan hem ondertuſſchen kleden.
Goeden dag, Fokeltje. *Andries binnen.*

FOKELTJE.

Ik wenſchje de vrede.
Ja wel? Ja wel? wat haelden die vent daer al goet over hoop,
En ik verſtae het hier zo wel als t'huis, zo dat hy my, goed koop
Wel wat wijs kan maeken, en fijntjes bedriegen:
Want ik weet niet of het waerheid is, dan of hy my te vooren ging liegen.

III. TOONEEL.

EMMERENS, FOKELTJE.

EMMERENS.

Veel geluk, Buurvrouw, in jou nieuw huis, is 't wat na jou zin?

FOKELTJE.

Wat zout wezen, 'k zat op 't land als een Keuningin
In men Sponceficael.

EMMERENS.

Wel waarom benje dan in Stad komen woonen?

FOKELTJE.

Dat zal ik je zeggen, mijn Man het hemer laeten troonen,
Deur een vent, die zy dat hy een Makelaer was,
En zo mijn man zijn raed zou volgen, zo zou hy wel ras
Maeken, dat wy zo rijk zouwen wezen

Als de grootste van 't land, mijn Man liet hem belezen,
En verkoft, door zijn raed, al ons boere goed,
Zo dat 'er niet overbleef, als een ouwe hoed,
Om op zijn kantoor te gebruiken, volgens de Makelaers zeggen,
En dan een ouwe kist, om zijn geld in te leggen.
Hoor wijf, zei hy toen, ik ben zo blijd, dat ik het niet zeggen ken,
Dat ik van dat boere goed zo fraay af ehulpen ben:
Veur dat geld kan ik nou mooy angozy drijven.
Ik laet een aer by de koeijen op 't land blijven,
Ik wil een koopman worden, en dat met fatzoen,
Nou zel ik de steê apen eens toonen, wat een boer van 't land ken doen:
Want ik kan nou al leezen, schrijven, en multepisseeren,
En wat ik noch niet en ken, dat zel ik wel haest leeren
Van onze Makelaer, die me belooft heeft in alle dingen by te staen.
Ik zocht hem deze malle grillen met goê woorden af te raên.
Maar 't was of ik butter aan de galg smeerde,
Want hy begon te graeuwen, en zei, hy begeerde
Van myn geen tegenspreeken, ik most meê gaen of ik wou of niet.
Och! mijn lieve buurvrouw, 't is myn zulk een verdriet,
Dat de man zulke fantelezeijen in 't hoofd het ekregen,
Van een koopman te willen wezen.

EMMERENS.

Spreek hem daar niet in tegen,
Maar laat hem slechts begaan, hy word het licht haast moê.

FOKELTJE.

Ja, was dat waer.

EMMERENS.

Waar is hy nou na toe?

FOKELTJE.

Hy is na de Snijer, daer het hy, voor my, en hem een kliet wezen bestellen
Hiel op zijn Juffrouws en Singieurs, wie weet hoe veul ellen
Daer aen zel gaen, en wat het zel kosten; ik zei, wel lieve Kees,

Waer toe duske klieren, hoor zei hy, wees
Jy maar te vreên, en laat my betijen,
Ik zel wel maeken dat al die dingen wel zellen vlijen,
Jy verstaet het jou niet; zie daer buurvrouw, daer komt hy an,
Met de Snijer.

EMMERENS.

Ja wel, na ik hoor is 't al een kluchtig man.
Zie hem eens treên, als een haan, die vullis het tussen zijn pooten.

FOKELTJE.

Niet waer. Met wat een stirredomstanci, komt hy daer an stooten.

IV. TOONEEL.

KEES, HENDRIK, FOKEL, EMMERENS.

KEES.

ZO moet men jou Snijers op de hakken zitten, of men krijgt zijn goed niet edaen.
En het is nou op het tipje dat ik na de Beurs moet gaen,
Dat ik zelf niet had ekomen, wie weet of ik 't van daeg noch wel had ekregen.

HENDRIK.

Heerschop, daar quam schielijk wat rouwgoed onder handen en dat maekteme wat verleegen.
Anderzints had jy het al over lang t'huis ehad.

KEES.

Schijt rouwgoed, kom trek maer aen, en repje wat.

HENDRIK.

Hier op straat, Singieur, dat zel ommers niet lijken.

KEES.

Snijer jy verstaet jou dat niet, ik doe het om de lui te laeten kijken: (ben,
Dan kunnenze getuigen dat ik een Sr. Koopman geworden
En al ben ik een boer eweest, dat ikme nou na de alemode gewen.
Was'er maer wat meer volk hier, die het zagen,

Daer zie ik mijn wijf met onze buurvrouw, die kander ook
getuigen van draegen.

EMMERENS.

Goeden dag, buurman. Benje vast bezig met jou te verkleên?

KEES.

Ja, buurvrouw. Maer ik wou wel datje met een
Jou meid woud roepen, datze hier moſt komen,
Dan kanze meê getuigen wezen.

EMMERENS.

Je hoeft niet te ſchroomen:
De kleêrmaker en ik zijn twee, en die kunnen dat met gemak
Afleggen.

KEES.

Ei, buurvrouw, helpt onze Fokel ook in 't pak.
Gut, Snijer, zoo 't niet paſt.

HENDRIK.

Ja, overdubbelt, al wasje zoo dik als Karſten,
En wiert met negotiéren zo vet, ofje uit je vel zoud barſten.

EMMERENS.

Wel, Meeſter Hendrik, maakje hem de kleeren daarom zo
groot?

HENDRIK.

Ik hebze hem noch veel kleinder gemaakt als hy me gebood.

KEES.

Zooze maer niet te klein zijn, lijken ik ſchier zou vreezen,
Want ik moet in 't kort een heele Singieur en een groot koop-
man wezen.
Nou begint het te lijken; Fokel, benje ook haeſt klaer?

EMMERENS.

Ja, Singieur koopman, Juffrouw koopmans is al haaſt in de
Samaar.

FOKELTJE.

Hiet dit ding een Samaer? hoe dat, waerom?

HENDRIK.

Wel daarom,
Om dat men in de negotie veel houd van Sommirium, Som-
marium.

KEES.

Dat hebje wel overleit, Snijer, want was het geen Angozy-
kliet,

Zoo

Zoo was het hiel bedurven, en dan paften het Juffrouw koopmans niet.

V. TOONEEL.

ANDRIES, KEES, FOKEL, EMMERENS, HENDRIK.

ANDRIES.

GOeden dag, Miefter, laatje jou hier zo in het nieuw fteeken?
Die manier van kleeding hebje de kooplui al gaauw afekeken.

KEES.

Dat mien ik.

ANDRIES.

En het ftaatje bezonder wel, mijn Heer.

KEES.

Hiet ik ook mijn Heer? en Koopman? en Singier? wat hiet ik dan noch al meer?

ANDRIES.

Jy hiet ook Meefter, Patroon, Heerfchop, en Monfeur, ja fchier alle dingen.

KEES.

Wel, wijf, wel, wijf, ik zou van vreugde fchier uit mijn vel fpringen,
Al die moje namen, en noch niet een Angozytje gedaen,
Ja wel, kedaer, ik zouwer op 't land niet weêr willen veur gaen.
Maar het men wijf noch al mier koftelijke namen,
Als Juffrouw koopmans.

ANDRIES.

Wel wis, die hiet Mevrouw, Madamoizelle, Madame.
En zoo voorts.

KEES.

Wel de droes, al die moje namen, wijf,
Al die krullen om 'et hoofd, en al die weitfe klieren aan 't lijf.

FOKEL.

Ja, ik was liever t'onzent, en zocht een kleintje te winnen,
Mit melken, en karnen, of fomtijts een draetje te fpinnen,
Als met dusken Zy-winkel an mijn gat te loopen over ftraet.

KEES.

Houd den bek, Fokel, ſpreek jy, Andries, is 't niet wel volgens jou raed?
En kan ik zo niet wel fatzoenelijk als een groot koopman mit eeren,
Met onze Fokeltje op de beurs Criſpendeeren?

ANDRIES.

't Is alles zo wel als 't wezen moet, en weezen kan.

KEES, *zijn wijf by de hand nemende.*

Maar jy Monſter Snijer, kijk jy ook eens, wat dunkt jou 'er van?

HENDRIK.

Wel Singieur, ik kan niet zien of alles heeft zijn behoorlijke ſtrikken.

EMMERENS.

Nou, buurman, jy verſtaat het jou, omje als een koopman op te ſchikken;
En jou vrouws goed zit, als een paerel, zo net.

KEES.

Doet het, buurvrouw? wel daer ben ik zeker blijd om beget.

JAN.

Heerſchop als 't jou belieft mochtje de naald wel eens ſmeeren.

KEES, *tegens* ANDRIES.

Wat is dat te zeggen, Andries.

ANDRIES.

Hy zou wel een ſtuiver drinkgeld begeeren,
Voor 't t'huis brengen van je pak.

KEES.

Is dat Koopmans banier?

ANDRIES.

Ja, wis, Heer.

KEES.

Wel, Vrijertje, kom dan hier,
Terwijl het zo moet wezen, zel ikje wat geven,
Want nou ik een koopman ben, moet ik ook als een koopman leven.

JAN.

Ik dankje, Heer.

FOKEL.

Ja wel, Kees wat benje ook rijkelijk met jou geld.

KEES.

Fokel, jy verſtaet het jou niet, hoe leidme dit wijf geduurig
en queld.

HENDRIK.

Heerſchop, kan ikje noch ergens in dienen?

KEES.

Ja, ik zelje betaelen.

HENDRIK.

Dat heeft zulken haaſt niet, ik zel het wel eens komen haalen.
Ik wenſchje goeden dag allegaar.

VI. TOONEEL.

FOKELTJE, EMMERENS, KEES, ANDRIES.

FOKEL.

Jou ook zo, ei, buurwijf,
Haalme dat hebbeding wat neêr, 't is me zo ſtijf.

EMMERENS.

Is het zo wel?

FOKEL.

Ja denk ik.

KEES.

Maer zel 't geen tijd wezen,
Andries, om na de beurs te gaen?

ANDRIES.

Wachtje langer, zo zou ik vrezen
Dat het jou een ſchelling zou koſten, en my een halve dukaton,
En dat is niet nodig, want ik dikmaals op de beurs zo veel
niet en won,
En ook heb ik het klokje, al wat geleen hooren luijen,
En zo dra als dat ophout zoo doenze de beurs toe.

KEES.

Wat zou dat beduijen,
Datme daer geld gaf? kom, Fokel, gaenwe voort,
Ik zel jou meê laaten inſchrijven, en doen als 't behoord;

ANDRIES.

Wat wilje doen, Meester, jou vrouw meê laten inschrijven?
Dat is hier geen manier.

EMMERENS.

De vrouwtjes moeten t'huis blijven,
Die komen noit op de beurs.

KEES.

Wat? komen de wijven daer niet?
Waerom is't dan datje mijn wijf Juffrou koopmans hiet.

ANDRIES.

Dat zel ikje zeggen, jy heet Singieur koopman, gelijk wy allegaar weten,
En om dat jou wijf aan jou getrouwt is, daarom moet zy Juffrouw koopmans heten.

KEES.

Wel is het zo?' 't is my wel. Nou, Fokel, blijf dan hier:
Want ik zou niet gaeren doen, tegen het beurs banier.
Kom an, Andries, willewe dan gaen.

ANDRIES.

Alstje belieft. Goeden dag jou beiden.

EMMERENS.

Ja wel, Buurvrouw, die vent staatme niet aan, hy zel jou man verleiden.

FOKEL.

Dat heb ik hem al zo dikwils ezeit, maer hy vraegter niet nae,
Ik miender my niet meer meê te bemoejen, nou 't is tijd dat ik in huis gae.
Goeden dag, Buurvrouw.

EMMERENS.

Jou ook zo. Heer! wat heb jy 't drok met praaten
Ik moet eens luisteren.

VII. TOONEEL.

KEES, ANDRIES, EMMERENS, *alles bespiedende.*

ANDRIES.

Dat loof ikje, dat ik jou niet zel verlaten;
Maar jou dienen, in al 't geen datje van my begeert:
Want

Want weeſt verzekert dat ik in de Negozy al ben volleert.
Ik heb van alles verſtant, of watje kunt bedenken, of verzinnen.
Van Salampoeriſſen, Serebatſi, Gingans en allerhande Linnen.

KEES.

Ik verſtae die brui niet, maek jy maer dat ik Angozeer.

ANDRIES.

Dat zel ik doen, jy hebt maar te commanderen, Heer.
Maar ziet eens, wat droes wort daar gedragen?
Het lijken wel Ooſtindiſche beeſten, dit komt zeer wel te ſlagen,
Zo de man die verkoopen wil is 't een zaak die jou dient.

VIII. TOONEEL.

KEES, ANDRIES, FLIP *als een Ooſtindiſchvaarder*, PRUTJE *als een Aap*, HAGJE *als een Papegaay*, HANS en LAMBERT *Twee Arbeiders*, EMMERENS *alles beſpiedende*.

KEES.

Wel roept de kaerel.

ANDRIES.

Hoor, hem zik, goede vrind.
Wilje deze beeſten verkoopen?

FLIP.

Wel ja dat zou ik hoopen?

KEES.

Vraeg hem, metter haeſt, hoe veel geld, eerze weg loopen

ANDRIES.

Maar hoe veul had jy der gaaren veur? met een woort.

FLIP.

Drie hondert guldens.

KEES, *heel ſchielijk.*

Ze bennen verkoft, draegtze voort
Daer in dat huis.

FLIP.

'k Hebze wat te goed koop elaten,

Want

Want de Papegaay is 't geld alleen waard, zo kan hy praaten.

EMMERENS, *ter zijden.*

Wat droes begint de man!

KEES.

Kan hy zoo praeten? wel vraeg hem dan,
Als ik hem weêr verkoop, hoe veel ik op hem winnen kan?

FLIP.

Dat kan hy juist niet zeggen, maar hy spreekt verscheide taalen.

KEES.

't Is wel jy kunt jou geld flus hier komen haelen.

FLIP.

'k Ben daar wel meê te vreên.

ANDRIES *ter zijden tegen* FLIP.

Is 't alles nu zoo 't hoord?

FLIP *ter zijden tegen* ANDRIES.

Ja, breekt jou hoofd niet; kom, mannen, brengtze voort,
Daar 't Heerschop heeft belast.

HANS en LAMBERT *gelijk.*

Alreê Man.

LAMBERT.

Beliefje datwe kloppen?

KEES.

Neen zetze daar maer neêr.

ANDRIES *stil tegen* FLIP.

'k Zal hem nu voort wel foppen.

FLIP.

'tIs wel. Goen dag, Heer.

KEES.

Goeden dag. Kom flus dan omje geld.

FLIP.

'tIs wel. kom gaanwe. *tegen Andries.* Ziet datje 't werk nu voort bestelt.

IX. TOO-

IX. TOONEEL.

KEES, ANDRIES, PRUTJE *als een Aap*, HAGJE *als een Papegaay*, EMMERENS, *alles bespiedende.*

ANDRIES.

MEester, wat hebje wel gedaan, datje deze beesten hebt gaan koopen,
Want je zelt 'er in korten tijd zulk een hoopen
Geld op winnen, alsje zelver begeert;
En wanneer datje zulke beesten aan een Koning vereert:
Zel hy daar voor jou met een groote schat verrijken.
d'Aap ken misschien Boekhouwen, dat zel jou opje kantoor wel gelijken.

EMMERENS, *ter zijden.*

Wat maakt hy hem al wijs.

KEES.

Maer dees dieren zijn zoo krachtig groot:

ANDRIES.

Dat moet zo wezen, Heer, dat is geen noot.
Jy wilt ommers een groot koopman zijn, en doen in groote zaaken?

KEES.

Ja toch daerom heb ik al mijn gestel zo groot laeten maeken.
Kom, Andries, klop eens an.

ANDRIES *klopt.*

Dat 's met een hoofsche zwier
Geklopt, dat kan men hooren.

X. TOONEEL.

FOKEL, KEES, ANDRIES, PRUTJE *als een Aap*, *en* HAGJE *als een Papegaay*, EMMERENS, *alles verspiedende*

FOKEL.

HOe heb ik 'et hier?
Wel! get zegent ons, wat zinne dit veur dieren?

Wat is 't een Kazelwaris met een Veugelgrijp?

KEES.

Hoe sta jy zo te tieren,
't Zinne biesten, die ik zo straks heb geangozeert.

FOKEL.

Ja wel, Krelis, Krelis!

KEES.

Wel, Totolf, wat is 't datje deert?
Onze Andries zeit ik zelder een hoopje geld op winnen.
Vraeg het hem vry.

ANDRIES.

Ja, Juffrouw, dat is waar.

FOKEL.

Hoe kunnenz'et verzinnen?

ANDRIES.

Ja ik verzeekerje zo jou man noch maar een dag of drie wagt,
Datj'er zo veel geld voor zelt krijgen, alsje jou leeven oit had gedagt.

KEES.

Kom breng jy ze maer in huis, en wiltme niet tegenspreeken.

ANDRIES.

Juffrouw, jy weet niet wat geluk dat hier voor jou in zel steeken.

FOKEL.

Ik zegger geluk teugen.

KEES.

Zwijg stil, en doet mijn zin.
Andries gaen wy maer naer de beurs, licht dat ik daer noch meer win.

XI. TOONEEL.

EMMERENS, FOKEL, PRUTJE en HAGJE
als vooren.

EMMERENS.

BUurvrouw, wat zel jou man met deze dieren maken?

FOKEL.

Och! Juffrouw buur, blijf 'er of, en wiltze niet aanraken;
Ze mochten jou bijten.

EMMERENS.

Ei, Buurvrouw, 't heeft geen nood.
Ik verwonder my over deze Dieren, ze zijn zo geweldig groot,
En zo kluchtig van fatzoen, ik moetze eens te deeg bekijken,
Want na my dunkt, en zijnze niet het geen zy lijken;
Buurvrouw, dit is van zen leeven geen degelijk werk,
Hier schuilt bedrog onder, na dat ik in deze zaak merk.

FOKEL.

Hoe, bedrog! och? wat denkje dat het dan zou wezen?
Zeker ik word al bang.

EMMERENS.

Fokeltje, wilt niet vreezen,
Ei, laat my maar begaan.

FOKEL.

Joffrouw, wat wilje doen?

XII. TOONEEL.

FOKEL, EMMERENS, DUIFJE, PRUTJE *en* HACHJE *als vooren.*

EMMERENS.

Duifje, Duifje!

DUIFJE.

Wat geliefje, Juffrouw.

EMMERENS *tegen* DUIFJE.

Kom, wilt jou met 'er haast spoên,
En gaat na de Schout.

DUIFJE.

Wel, wat zel die hier maaken?

EMMERENS.

Nou al woorden genoeg, zegt hem, dat hy, om zaaken
Van groot belang, moet met zijn Dienders voort met jou gaan.

DUIFJE.

't Is goet, Juffrouw.

XIII. TOONEEL.

FOKEL, EMMERENS, PRUTJE en HACHJE
als vooren.

FOKEL.

DIt is een ſpul, dat ik niet kan verſtaen.
Wat zend jy jou meid na de Schout, heid het imand verkurven?

EMMERENS.

Ei, Buurvrouw, ruſt jou hoofd.

FOKEL.

Ja wel, ik zal hier altijd niet durven
Blijven als de Schout komt.

EMMERENS.

Wel Buurvrouw, waarom niet?
De Schout zal jou niet doen: want al dat hier geſchied
Is tot jou voordeel; ô! je zelt mijn noch bedanken.
Laat my maar ſlechts begaan.

FOKEL.

Ik vrees dat mijn man de banken
Zo zel ſtellen als hy de Schout zel zien.

EMMERENS.

Fokeltje, hoort,
Als jou man komt zo zwijg jy maar; ik zel 't woord
Doen, en jou man zijn malle koopmanſchap voor oogen ſtellen,
Zo datje geen reden hebt om jou daar over te quellen.
Maar zie ik recht, zo komt Duifje daar met de Schout aan.

FOKEL.

Wel, Juffrouw buur, ik zel het alles op jou dan laeten ſtaen.

EMMERENS.

Doet dat vry, en hebt geen zorg.

XIV. TOO-

XIV. TOONEEL.

SCHOUT, EMMERENS, FOKEL, DUIFJE, PRUTJE, *en* HACHJE *als vooren.* PIETER, *en* JAKOB.

SCHOUT.

WAs ik hier ontbooden?

EMMERENS.

Ja, Heer Schout, want jy bent' er van nooden.

PRUTJE *stil tegen* HACHJE.

Daar is de Krommeriks, met zijn Woutjes.

HACHJE *tegen* PRUTJE.

Stapje, slierme, och! Prutje, wat raad?
Ik word zo bang.

EMMERENS.

'k Verzoek, Heer, datje eens by die dieren gaat,
Die daar ginder staan, en bezietze wel ter degen,
Die vrouw haar man heeftze straks ekocht, en ik ben verlegen,
Dat het niet is als 't hoort.

SCHOUT.

Ik zal wel zien wat 'er van is.
Hier steeken twee jongens in, zo 'k niet en mis.

PRUTJE, *op zijn knien vallende, en zijn kap afstrijkende.*

Och! Heer Schout, 'k bid wilt ons dit vergeeven,
Wy zijnder toegekocht, en zullen 't van ons leeven
Niet meer doen.

SCHOUT, *tegen zijn Dienders.*

Hael dat ander dier uit de kooy,
Dan kan ik het te deeg bezien, wel Vrijertjes, dit is, mooy
Van jou bedocht, Papegaaytje wilt, nu eens op klappen,
Hoe dat jy komt in dese verweende lappen.

HACHJE, *zijn kap afgestreken hebbende.*

Mijn Heer, wy speelden van daag, opde Vismarkt, op den Dam,
Met een party van onze maats, en daar kwam

Een karel, en vroeg ons, wat wy daar deden te loopen?
Wy zouden met hem gaen, hy zou ons een hoopen
Geld doen verdienen, en brocht ons op de Gelderſe Kaay,
Daar kleeden hy Prutje als een Aap, en my als een Papegaay.

PRUTJE.

En hem kleeden hy als een Ooſtindiſchvaar, van 't hoofd tot de voeten,
En zei, Jongers, nou zel ikje zeggen watje zelt doen moeten;
Ik zelje kwanſuis aan een karel verkoopen,
Die ons zel tegen komen, en die een hoopen
Geld in huis het, hou jy lui jou maar ſtil.
Tot datje in huis komt, dan kunje, na jou wil,
Te nacht de deur of venſters openbreeken.
Ik zel my met mijn kameraad daar dichte by verſteeken,
Tot datje klaar bent, en komen dan by jou alsje fluit,
Dat zel de leus wezen, maar pas op datje het niet verbruit,
Want als 't wel lukt, zo zelje meê van 't geld deelen.

SCHOUT.

Ik heb nimmermeer gehoort zulk een manier van ſteelen.
Wel nou, vertel al voort.

HACHJE.

Wy beloofden hem dat
Te zullen doen, maar nu valt het anders uit.

SCHOUT.

Maar wat
Is 't veur een Gaaudief? hebje hem noit gezien veur dezen?

PRUTJE *en* HACHJE.

Neen zeeker niet, mijn Heer.

SCHOUT.

Maak je me leugens wijs, je meugt vreezen.

FOKEL.

Wel, wie hoordeder of! ja wel, wat veur ſpul is dit?

PRUTJE.

Och! Hachje, nou raken wy wis in de klemkit.

SCHOUT, *tegen* EMMERENS.

Maar, weet jy niet waar deze Guit is gebleeven?

EMMERENS.

Mijn Heer, ze zijn met 'er beijen, d'een heeft hem uitgegeeven

Veur een Makelaar, en is met de man na de beurs gegaan,
Na dat hy de negozy van deze beesten had gedaan,
Met de gemaakte Oostindisvaerder, die hier strak zijn geld zel komen haalen.
Want als hy weêr van de beurs quam, zou hy hem betaalen.

SCHOUT.

't Is goet. Kom, Guitjes, jy in huis,

EMMERENS.

Daar ginder komt hy aan.

SCHOUT.

Wy kunnen ons terwijl in huis versteeken gaan,
Pas jylui zo lang op, maar wilt hem niet verrassen,
Veur dat ik order geef.

PIETER *en* JAKOB *gelijk.*

Wy zullen wel oppassen.

XV. TOONEEL.

FLIP *half dronken.* PIETER *en* JAKOB *om een hoek.*

FLIP.

DAar heb ik terwijl mijn hert lustig opgehaalt,
Met Wijntjes en met Biertjes, maar zuiver allegaar betaalt.
Want anders had ik geen Oostindischvaar geleken.
Ik kommandeerde byget als een Prins, ô! selleweken,
Zey de Kochel, dat's al een rijke Oostindischvaar,
Want of hy een schelling verteert of een dukaton 't scheelt hem niet een haar.
Ik docht praatje wat, ik weet waar ik het van daan zel krijgen,
En dan zel 't noch anders gaan, dies deed ik 'er toe het zwijgen,
En gooide op tafel noch een dukaton, veur de maats
Te goed. Selderement! wat wasser al gepraats
Van mijn kordiaalheid, elk wou my om t'seerst bedanken,
Maar, ik ging weg.

PIETER.

Wat dunkje, dat zijn ranken.

JAKOB.

Ik wil wel bekennen, ik heb het nooit zo meer ehoort.

FLIP.

Nou ik mag eens na de Boer gaan, en zien of hy me voort
Geld wil geeven veur de verkogte dieren.

PIETER.

Dat zel jou missen.

FLIP.

Want hy moet nou al van de beurs zijn, na mijn gissen,
Zo de Jongens maar wel hebben edaan, 't geen ik 'er heb belast.
Dan ben ik klaar, anders was ik 'er ellendig aan vast,
Zo het uitquam, hangen zou mijn voorland wezen,
En dat hoeft zo mooi niet.

PIETER.

Met recht mag hy veur de galg wel vreezen.

FLIP.

k verlang al om te raken achter de Boer zijn geld,
Als onze Andries zijn zaken zo wel als ik heeft besteld,
Zo zie ik het voorzeker zo goed als gewonnen.
't Is ook al een geestige pots die wy hebben verzonnen.
Maar, na my dunkt zie ik Andries met de Boer daar komen aan;
Dat komt zeer wel.

JAKOB.

Pas op datze ons niet en ontgaan.

XVI. TOONEEL.

KEES, ANDRIES, FLIP, *Twee Dienders om een hoek.*
PIETER *en* JAKOB.

KEES.

WEl wat was daer een geraes op de beurs, men kon pas zien of hooren.
En ze zwierden zo heen en weer, dat ik my zelf daer schier had verlooren.

ANDRIES.

Dat is, Meester, jy bent het beurs gaan noch zo niet ewent.

PIE-

PIETER.

Pas op maat daar's de boer, met d'andere vent.

JAKOB.

Zwijg ftil, laten wy 't Heerſchop gaan haalen.

FLIP.

Goeden dag, Heer, geliefje me nu te betaalen.

KEES.

Ja; gae, maer meê.

ANDRIES *tegen* FLIP.

Selderement, Flip, dat is goed:

FLIP.

Ja had ik het maar: want het lijkt zulk een wiſpeltuurige bloed.

XVII. TOONEEL.

SCHOUT, KEES, ANDRIES, FLIP, FOKEL, EMMERENS, PIETER *en* JAKOB.

FOKEL.

WEl Vaer, jy wout een koopman wezen, met kracht en geweld,

Jy hebt het wel ekoopmant.

KEES.

Hoe leidme dat wijf weêr en kweld.

Houd den bek.

EMMERENS.

Jou Vrouw heeft gelijk, jy hebt wat begonnen met jou koopen.

SCHOUT *tegen de Dienders ſtil.*

Pas, jylui, op die Guiten, datze niet weg loopen.

KEES.

Wat heb ik begonnen, wat heb ik begonnen, zeg, Malloot?

Of hoe na hebje mijn beeſten vergeeven?

FOKEL.

Neen, dat's geen nood.

SCHOUT.

Patroon, ik zelje zeggen wat'er van is, gy zijt ſchelms bedroogen,

Van die twee Guiten.

ANDRIES.

Dat is, met verlof, gelogen.
Ik heb hem trouw gedient, laat hy zelfs spreeken.

SCHOUT.

Behalven datje twee Jongens in 't pak hebt gesteeken,
De een als een Aap, en d'ander als een Papegaay gekleed.
Of zijn dat ook logens?

ANDRIES.

Ik zeg dat ik'er niet of weet.

SCHOUT.

Wel ik zal dan zien of ik geen waarheid heb esproken.

XVIII. TOONEEL.

SCHOUT, KEES, FOKEL, EMMERENS, ANDRIES, FLIP, *Twee Dienders*, PRUTJE *als een Aap*, *en* HACHJE *als een Papegaay*,

SCHOUT.

Jongens, kenje die lui?

HACHJE *en* PRUTJE.

Ja Heer, die karel het ons in deze kleeren gestooken.

FLIP.

Wat zegje daar, jou Guitjes.

HACHJE.

Dat jy de zelve man bent,
Die ons flus van den Dam haalde, schoon dat jy 't nou ontkend.

PRUTJE.

Jy zei ook datje ons aan een man zoud verkoopen,
Die ons tegen zou komen, en die een hoopen
Geld in huis had, en dat jou kameraad
Al het werk klaar had, zo dat wy geen kwaad
Konden, maar wy mosten voor al niet spreeken, maer zwijgen,
En dan was 'er geen zwarigheid om de Boer in 't net te krijgen?
Ontkenje dat ook.

AN-

ANDRIES, *tegen* FLIP.

'k Begin te beeven.

EMMERENS.

En ik heb al jou koophandel bespiet,
Van 't eerst tot 't lest, daarom wel voorje ziet,
En ontkend het niet langer, ik heb ook mijn Heer doen haa-
len,
Op dat men jou voor zulke schelmstukken mogt betalen.
Tot exempel van andere.

SCHOUT.

Hoe is 't, wordje allebei stom?
En hebje jou spraak verlooren?

KEES, *de Jongens bezien hebbende.*

Hoe droes was ik flus zo dom?
Dat ik niet zien kon dat dit geen biesten waren.
Ik loof datze mijn oogen betovert hadden.

ANDRIES.

Heer Schout, ik zelje verklaaren,
Wat van de zaak is. 't Is nu een week of twee geleên,
Dat ik om een Avontuur te zoeken, ging kuijeren na Am-
stelveen,
En daar van daan komende, viel'er een groote slagregen,
Die my na een boeren huis deê loopen, want 'k was verle-
gen,
Daar komende vroeg ik aan de Man, en de Vrouw,
Of ik daar wat schuilen mocht, ze zeiden Ja, want het nou
Geen weer was om na de Stad te gaan, Vrindschap, kom
binnen.
Ik trad in huis, zonder my lang daar over te verzinnen.
Ze zetten my een stoel, ik ging zitten naast de Boer by 't vier.
Die begonme toe te vraagen, en zei, Vriend, wat hebje
hier,
Te Amstelveen gedaan; ik stoffeerde een brave leugen,
En zei dat ik een Makelaar was, en dat ik teugen
Over zijnent wat land had ezien, uit mijn Meesters last
Dat te koop stont. Ging het zo niet toe?

KEES.

Ja, zo was 't.

ANDRIES.

En dat ik voor een van mijn Principalen wou zien te koopen.
Wel zei de Boer, komje daarom zo ver loopen?
Maar zegme ereis, zeid hy, een Makelaar, wat is dat veur een ding?
Dat zijn dienaars van de kooplui, zeid ik, die zonderling
Verstand moeten hebben van allerleije waaren,
En die een koopman een hoopen geld in 't jaar doen vergaren.
Ik maakte hem noch zo veel andere dingen wijs, dat hy my vroeg,
Of hy ook wel koopman kon worden; ja zeid ik, genoeg,
Maar dan mostje in de Stad komen woonen.
De Boer begon te luisteren, 't wijf riep, benje in de boonen?
Wat zou dat wezen? blijven wy liever hier op 't land.
Zwijg jy maar stil, zeid hy, Landsman, wilje me jou hand
Wel geeven datje my zult helpen in 't Angozeeren,
Dat beloofde ik hem te doen, als een man met eeren;
Een dag of vier daar na verkoft hy al zijn boere goed,
En maakte dat tot gereed geld; hier meê kwam de bloed
In Stad woonen, ik kwam by mijn kameraad, die ontdekten
Ik de zaak, hy meende in 't eerst dat ik met hem gekte,
Maar toen ik 't hem bewees, zei hy, dat hy wel raad wist
Om de Boer zijn geld te krijgen, en doen gebruikte hy deze list,
Die ons nu allebei zo zuur komt op te breeken.
Och! mijn lieve, Fokeltje, wilt nou een goed woordje voor ons spreeken.

FOKEL.

Ja datte, of ik gek was. Neen, wis niet.

SCHOUT.

Kom, bindze aan malkaar,
En brengtze in de boeijen, want de zaak die blijkt ons klaar,
De Jongens zijn noch te klein, maar deze verweende lappen
Meugjer uitdoen, en hangenze in 't Rasphuis, by de valsche Lazarus-klappen.

Twee Dienders gelijk.

Wel, Heer. *Dienaars binnen.*

XIX. TOO-

XIX. TOONEEL.

KEES, FOKEL, SCHOUT, EMMERENS.

SCHOUT.

HUisman, je meugt het deze Juffrouw wel dank weten, datje jou geld
Noch behouden hebt, 't is best datje jou weêr tot boeren stelt,
En laat de koopmanschap varen.

FOKEL.

Dat 's waer, Heer Schout, dat zel hem beter lijken.

SCHOUT.

Nu Goeden dag, Vrinden, 'k zel eens na de Guiten gaan kijken.
Maar als zy verhoort zullen worden, moetje boven komen metje driên,
En zeggen dan veur de Heeren watje gehoort hebt en gezien.

EMMERENS.

Dat zel niet manqueren, Heer Schout, laat ons maar haalen,
Alsje ons van doen hebt. *Schout binnen.*

XX. TOONEEL.

FOKEL, KEES, EMMERENS.

FOKEL.

JUffrouw buur, mijn man zelje betaelen,
Veur jou moeite.

EMMERENS.

'k Wil daar niet voor hebben, dat 's gâren edaan.

KEES.

Ten minsten, Buurvrouw, zelje met ons in huis gaen,
En eeten wat meê.

EMMERENS.

Ik bedankje.

KEES.

'k Zelme met geen Angozy meer bemoeijen,
Maer gaen weer na 't land, en verzorgen daer mijn ſchaepen
en koeijen.
Want ik zie wel dat koopmamſchap zonder verſtand,
Gelijk het ſpreekwoord zeit, is verlies veur de hand.

